

**BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN EN
TELECOMMUNICATIE**

Versie 2.02

**SAMENVATTING VAN DE BIJDRAGEN VAN DE
MARKTSPELERS AAN DE NATIONALE CONSULTATIE MET
BETREKKING TOT DE TWEEDE ANALYSE VAN DE
MARKTEN 3/03 EN 5/03 (NATIONALE OPENBAAR
BESCHIKBARE TELEFOONDIENTEN GELEVERD OP EEN
VASTE LOCATIE VOOR PARTICULIERE EN NIET-
PARTICULIERE GEBRUIKERS**

OPENBARE VERSIE

BIJDRAGE TOT DE NATIONALE CONSULTATIE A2M3/03,5/03.

1 VOORAFGAANDE OPMERKINGEN EN RESPONS

1.1 Voorafgaande opmerking

- 1 Deze samenvatting heeft tot doel de meningen en opmerkingen weer te geven die tijdens de openbare raadpleging door de marktspelers zijn overgezonden. Het weergeven daarvan impliceert echter geenszins dat het BIPT het met die meningen of opmerkingen eens of oneens is

1.2 Respons

- 2 Zes ondernemingen of groeperingen (hieronder in alfabetische volgorde) hebben gereageerd op de nationale consultatie, die gehouden werd van 8 mei tot en met 9 juni 2008:
 - 2.1 Base en KPN Belgium (Base/KPN);
 - 2.2 Belgacom;
 - 2.3 BT;
 - 2.4 FAC en Telenet (FAC/Telenet);
 - 2.5 Mobistar;
 - 2.6 Platform.
- 3 Omdat sommige respondenten bezwaren maakten tegen het vermelden van hun naam, wordt de naam van de respondenten in deze openbare versie niet weergegeven.

2 SAMENVATTING VAN DE BIJDAGEN

2.1 Algemene opmerkingen

- C1 Een respondent merkt op dat het nieuwe cijfermateriaal waarop de nieuwe analyse gebaseerd is, beperkt is tot 2006 en dat wordt ontoereikend geacht. Het BIPT beschikt immers over de nodige dwangmiddelen om de vereiste gegevens op te vragen. Het is dan ook verwonderlijk dat die analyse plaatsvindt aangezien het BIPT zelf toegeeft dat het cijfermateriaal beperkt is.
- C2 Een respondent stelt dat een analyse van markten die niet meer in de Aanbeveling van 2007 staan maar waarop in een vorige marktanalyse verplichtingen zijn opgelegd, in de eerste plaats tot doel moet hebben om na

te gaan of de opgelegde verplichtingen gehandhaafd, geamendeerd of ingetrokken moeten worden. Vanuit dat standpunt is het anders definiëren van de markten evenmin als het invoeren van nieuwe of het verruimen van oude verplichtingen niet geoorloofd terwijl het BIPT toch in de nieuwe marktanalyse een nieuwe verplichting introduceert, namelijk het reguleren van de F2M-tarieven.

- C3 Een respondent merkt op dat de analyse voorbijgaat aan het feit dat de klassieke spraaktelefoondiensten langzamerhand vervangen worden door VoB. Het feit dat het marktaandeel van de incumbent stijgt op de markt voor traditionele spraaktelefoondiensten omdat de overige ondernemingen overschakelen op VoB is dus geen teken voor een verslechtering van de mededingingsgraad op die markt.

2.2 Opmerkingen over hoofdstuk 1: Inleiding

2.2.1 Opmerkingen over onderdeel 1.6: Raadplegingsprocedure: wettelijke basis

- C4 Een respondent stelt dat de nationale consultatie voorafgegaan had moeten worden door een consultatie van de mededingingsautoriteit. De sector zal hoe dan ook moeten kunnen reageren nadat de Raad voor de Mededinging zijn advies uitgebracht heeft.
- C5 Een respondent schrijft dat, aangezien het hier om een retailmarkt gaat het advies van de Raad voor de Mededinging bindend is.

2.3 Opmerkingen over hoofdstuk 2: Algemene voorstelling van de retailmarkten

- C6 Een respondent ondersteunt de marktdefinitie van het BIPT met dien verstande dat die marktdefinitie een daarvan afwijkende marktdefinitie bij een ex post regulering van de sector niet in de weg mag staan en verzoekt het BIPT dat uitdrukkelijk te vermelden gelet op de lopende procedures.

2.3.1 Opmerkingen over onderdeel 2.4: Relevante productenmarkten

- C7 Een respondent is van oordeel dat bij een herevaluatie van markten de marktdefinitie niet mag afwijken van die van de vorige analyse.
- C8 Een respondent vindt dat er niet alleen een aanbodsubstitutie is tussen F2F- en F2M-gesprekken maar ook een vraagsubstitutie gezien de recente tariefdalingen.
- C9 Een respondent stelt dat bij het bestuderen van de substitueerbaarheid van mobiele en vaste telefoondiensten het ontwerpbesluit de volgende lacunes vertoont:

- C9.1 de gebruikers schaffen zich de F2M-diensten niet apart aan;
- C9.2 aangenomen dat vaste gesprekken geen substituut zijn voor mobiele, dan beschouwen een groeiend aantal mensen mobiele gesprekken als een substituut voor vaste en dat verschijnsel oefent een druk uit op de markt voor vaste gesprekken.
- C10 Een respondent is het niet eens met de conclusie dat vaste telefoondiensten en peer-to-peer-diensten niet in dezelfde markt zitten.
- C11 Een respondent merkt op dat het BIPT zichzelf tegenspreekt doordat het in randnummer 171 beweert dat de keuze om vast of mobiel te bellen niet genomen wordt op grond van de prijs van zo'n gesprek terwijl in randnummer 172.1 beweerd wordt dat sommige gebruikers toch mobiel bellen omdat de tarieven voordeliger zijn.

2.3.2 Opmerkingen over onderdeel 2.5: Geografische markten

- C12 Een respondent merkt op dat het feit dat zijn netwerk het hele land bestrijkt en zijn tarieven overal gelijk zijn geen doorslaggevend argument mag zijn bij het afbakenen van de geografische markt. Ook de situatie van de overige dienstenaanbieders moet in overweging genomen worden. Doordat maatregelen nationaal opgelegd worden, heeft Belgacom geen andere keuze dan nationaal te reageren op de commerciële acties van zijn concurrenten omdat het anders beschuldigd zou worden van een ongerechtvaardigde voorkeur voor bepaalde gebruikers: dat leidt tot een cirkelredenering.
- C13 Een respondent vindt dat het de stelling dat een geografische opsplitsing de marktanalyse compliceert, geen deugdelijk argument is en dat geldt ook voor de bewering dat België een klein land is.

2.4 Opmerkingen over hoofdstuk 3: Analyse van de gedefinieerde markten

- C14 Een respondent verdedigt het niet doorrekenen van de daling van de MTR-tarieven door te verwijzen naar de aangespannen rechtszaken en stelt dat het BIPT een netwerkexploitant niet kan verwijten voorzichtigheid aan de dag te leggen.

2.4.1 Opmerkingen over onderdeel 3.2: Toets van de drie criteria

2.4.1.1 Opmerkingen over onderdeel 3.2.1: 1^e criterium

- C15 Drie respondenten wijzen erop dat de toetredingsdrempels hoog zijn aangezien:
- C15.1 de levering van CPS-diensten aanzienlijke commerciële investeringen vereisen om op nationale schaal de gebruikers over te halen om over te schakelen;

- C15.2 sinds de lancering van Happy Time de verdere groei van CPS belemmerd is vanwege het margin-squeeze-effect en de incoherentie tussen de wholesale en retail prijsstructuur;
 - C15.3 het onmogelijk is om CPS-diensten aan te bieden in combinatie met een abonnement;
 - C15.4 op de zakelijke markt de gebruikers niet geneigd blijken om over te stappen;
 - C15.5 de VoB-diensten doorgaans belangrijke investeringen vereisen hetzij door uitbreiding van het eigen netwerk hetzij door wholesale toegang op BRUO- of BROBA-niveau, welke toegang de OLO bovendien blootstelt aan verdragings- en mededingingsbelemmerende manoeuvres.
- C16 Een respondent vindt dat bij de 3-criteriatest er alleen maar rekening gehouden moet worden met de markt zelf en barrières op gerelateerde markten buiten beschouwing gelaten moeten worden.
- C17 Een respondent noemt het systematisch procederen tegen de besluiten van het BIPT en de daardoor ontstane juridische en financiële onzekerheid een extra toegangsbarrière.

2.4.1.2 Opmerkingen over onderdeel 3.2.2: 2e criterium

- C18 Een respondent merkt op dat de markt van de vaste telefoondiensten inkrimpt ten voordele van de nomadische diensten (VoB en VoIP), die volgens het BIPT in dezelfde markt zitten en de mobiele diensten, die volgens het BIPT in een andere markt zitten. Dat leidt ertoe dat de Belgacom "geïsoleerd" raakt op de markt van de klassieke telefoondiensten en daar in een bijna-monopolie terechtkomt die echter helemaal niet overeenstemt met de concurrentiedruk op die markt, die overigens verder afneemt ten voordele van andere diensten.
- C19 Drie respondenten merken op dat de markt niet evolueert naar een situatie van daadwerkelijke mededinging aangezien:
- C19.1 van de voornaamste CPS-dienstenaanbieders, Tele2, intussen overgenomen door KPN, Scarlet, Mobistar en Euphony, Tele2 en Euphony marktaandeel verloren hebben terwijl Scarlet in een moeilijke financiële positie terecht is gekomen;
 - C19.2 Belgacom aangekondigd heeft om Scarlet over te nemen;
 - C19.3 de marktaandelen van Belgacom toegenomen zijn en de OLO's zich alleen nog toeleggen op VoB;
 - C19.4 Belgacom in staat is geweest om reeds drie keer de eindgebruikerstarieven te verhogen.
- C20 Een respondent vindt dat het afnemen van het aantal marktspelers geen argument is om te beweren dat de markt niet evolueert naar daadwerkelijke mededinging.

2.4.1.3 Opmerkingen over onderdeel 3.2.3: 3^e criterium

C21 Twee respondenten vinden het derde criterium adequaat gemotiveerd aangezien het mededingingsrecht niet op adequate wijze in staat is gebleken om bepaalde praktijken aan te pakken zoals de marktuitsluitende praktijken als het Happy Time en Excellence aanbod waartegen de klacht nog altijd lopende zijn. De mededingingsautoriteit kan bijvoorbeeld ook niet optreden als prijsregulator en de "on-net"-problematiek heeft aangetoond dat een louter wholesaleregulering en het mededingingsrecht ontoereikend zijn om de nadelige effecten daarvan te beperken.

2.4.2 Opmerkingen over onderdeel 3.3: Analyse van de sterke machtspositie op de markt

C22 Twee respondenten stellen dat de machtspositie van Belgacom ook hieruit blijkt dat:

- C22.1 Belgacom in staat is gebleken haar retailtarieven reeds drie keer te verhogen en zelfs zijn marktaandeel te vergroten;
- C22.2 de criteria die in andere landen gebruikt worden om vast te stellen of een markt concurrerend is, in België niet vervuld zijn: het afnemen van het aandeel van CS/CPS en de moeilijkheid om met WLR en VoB te concurreren tegen de Belgacom aanbiedingen.

2.5 Opmerkingen over hoofdstuk 4: Verplichtingen opgelegd aan de SMP-operator

C23 Twee respondenten verwonderen zich erover dat Belgacom wel aangemeld wordt als een SMP-onderneming maar tegelijk de verplichtingen afgeschaft wordt tot het melden van gebundelde aanbiedingen en het houden een gescheiden boekhouding. Het voorstel is dan ook niet alleen om de oude verplichtingen onverkort te handhaven maar ook om extra verplichtingen op te leggen (zie C24).

C24 Drie respondenten zijn een voorstander van het opleggen van zoals de functionele scheiding. De oude regelgeving is immers gebaseerd op een regulering van specifieke praktijken (behavioural remedies) die vaak te kort schiet of te laat komt om op effectieve wijze discriminerende en marktuitsluitende praktijken te verhelpen; dat is onder andere gebleken door het ontbreken van WLR, een maatregel die opgelegd is in het kader van de analyse van de markten 1 en 2, en de discriminerende leveringsvoorwaarden die Belgacom toepast voor verschillende wholesalediensten.

C25 Een respondent stelt voor de volgende verplichtingen op te leggen:

- C25.1 toegang en interconnectie;
- C25.2 non-discriminatie: deze verplichting zou uitgebreid moeten worden naar alle dochterondernemingen, strategische partners en departementen gezien de verticale integratie van de Belgacom groep;
- C25.3 transparantie;

- C25.4 gescheiden boekhouding; nodig om na te gaan of de andere verplichtingen nagekomen worden;
 - C25.5 retailprijscntrole en kostentoerekeningssysteem: de kostenoriëntering moet gehandhaafd worden evenals het verbod om op onrechtmatige wijze te bundelen;
 - C25.6 functionele scheiding met "equivalence of inputs".
- C26 Een respondent is het eens met het besluit van het BIPT om de regulering van de F2M te handhaven en betreft alleen dat het niet of laat doorrekenen van de MTR-dalingen niet geleid heeft tot sancties.
- C27 Drie respondenten stellen dat de ervaring heeft geleerd dat het voor een OLO bijzonder moeilijk is om de retailtariefregulering op effectieve wijze af te dwingen. Dat vereist immers het in aanmerking nemen van alle tariefplannen en het kennen van het belprofiel van de Belgacom-abonnees, gegevens waarover een OLO niet kan beschikken. Een adequaat monitoringmechanisme is dus noodzakelijk. Er wordt dus voorgesteld om de verplichting te preciseren:
- C27.1 de prijsreglementering moet subjectieve rechten doen ontstaan die rechtstreeks afdwingbaar zijn door de concurrenten of de gebruikers;
 - C27.2 de verplichtingen moeten gelden voor elk tariefplan;
 - C27.3 gezien het vertrouwelijke karakter van de verkeersgegevens, moet het BIPT voorzien in een openbare methodologie om de verplichting te verifiëren en in een compensatiemechanisme om bij niet-naleving de niet-doorberekende MTR door te storten aan de eindgebruiker;
 - C27.4 de tariefstructuur van Belgacom niet mag discrimineren tussen verschillende oproepen en bijvoorbeeld geen voordelige "on-net" tarieven hanteert voor oproepen naar Belgacom- en Belgacom-Mobile-nummers.
- C28 Een respondent vindt dat het wenselijk is om de draagwijdte van de non-discriminatieverplichting op nauwkeurige wijze te omschrijven om te voorkomen dat Belgacom de tarieven naar bepaalde nummers verhoogt ten voordele van andere nummers.
- C29 Drie respondenten vinden het afschaffen van het verbod op gebundelde aanbiedingen onterecht omdat het Belgacom in staat stelt om de mededinging op de markt aanzienlijk te belemmeren door bijvoorbeeld het op de markt brengen van bijzonder voordelige tarieven in combinatie met mobiele, breedband- of TV-diensten zoals gebleken is bij het lanceren van *Together*. De levering van gebundelde diensten zal ook in de toekomst voor Belgacom de meest voor de hand liggende wijze zijn om zijn machtspositie op verschillende nauw verwante markten uit te spelen door de mogelijkheid tot kruissubsidiëring, klantenbinding en de moeilijke dupliceerbaarheid van gebundelde aanbiedingen. Bundeling maakt bovendien een vergelijking tussen wholesale- en retaildiensten complexer en kan aanleiding geven tot discriminerende praktijken die niet op transparante wijze kunnen worden geïdentificeerd

- C30 Een respondent merkt op dat bij het ongenueanceerd toepassen van de verplichting om de terminatingtarieven door te rekenen het ook meer moet aanrekenen voor gesprekken naar alternatieve vaste netwerken met een 15 % hogere FTR, wat op dit ogenblik niet het geval is.
- C31 Een respondent betreuren het afschaffen van de gescheiden boekhouding, een maatregel om discriminatie te voorkomen, en het argument dat het opleggen van deze maatregel op andere markten die afschaffing zou rechtvaardigen, wordt bestreden.
- C32 Een respondent stelt dat bij het opleggen van de verplichting om de uit de besluiten van het BIPT voortvloeiende verlagingen van de gespreksafgiftetarieven volledig en onmiddellijk door te berekenen het BIPT had moeten nagaan waarom de concurrentie op dat punt niet zou werken. Het BIPT dient te beseffen dat Belgacom een prijszetter is en de overige ondernemingen gedwongen zullen zijn om te volgen, terwijl het doorberekenen van dalingen van de wholesaletarieven pas mogelijk is als er zekerheid is over deze tarieven, welke zekerheid er nu niet is doordat de mobiele netwerken het besluit aangevochten hebben bij het Hof van Beroep.